

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész evre	10	—	kr.
Felére	5	—	"
Negyedévre	2	—	50
Egy hónapra	1	—	"

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Nagy hirdetéshez petit sorost 5 kr. Nagyobb hirdetéshez 4 sorost 10 kr. Hirdetők a közlésük alkalmával a közlésük felvételéért külön beiratásért 30 kr.

Két szobor.

Debreczen, nov. 3.

Időszerezük a szobrok. Még csak a múlt hetekben ünnepeltük lelkesült szívvel-lelélekkel a legelső magyar ember történelmi jelentőségű elhatározását, — nagy Magyarországon szerte kigyúlt a fény, ragyogott külsőleg, ragyogott belsőleg az egész ország.

Szép, nagy, magasztos elhatározás volt ez, méltán dobogott rá föl a szívünk, méltán lelkesedett föl a lelkünk. Szobrot Boockaynak, szobrot Bethlennek, azoknak, akik a Habsburg dinasztia ellen vitték győzedelmre fegyverüket. Régi dicsőségnek rég nem látott fénygyönyörű szép napfény sütött ki feletünk!

Hanem ez a szép, magasztos ajándéka a királynak eszembe juttatott önkénytelenül is valamit. Lehet hogy nem illik talán hangom az általános örömnak a keretébe, — de annak a tiz szobornak az adományozása fölött érzett örömmel, boldogsággal egyenlő rangu lenne az öröm és a lelkesedés, ha elvitelné a király azt az ócska vasat, azt a régi szálkát a szabadságszerető s a dicsőséges tradíciókhoz féltékenyen ragaszkodó

magyar nemzet szemében, elvitelné oda, ahová való, a muzeumba, vagy az arzenálba.

Áll ugyanis az ország szívében, Budán, a magyar királyi és a magyar miniszterelnöki paloták közvetlen közepében egy szobor. A Hentzi-szobor ez, azé a Hentzié, aki a legadázabb győlelet érezett a magyarok iránt, aki halhatott hősi halált, tiszteletben is tarthat Ausztria az emléket, de ne kívánják ezt Magyarországtól. Egyenes semmibevevése az a szobor magyar érületnek a magyar történelmi hagyományoknak.

Ha Budán a Szent-György teret elhagyjuk, a szomszédterén, a disztéren, földelő gyepágyak között egy másik szobor tűnik a szemünkbe. Ezt a szobrot is ismeri minden magyar ember, tudja erről is, miért van felállítva? Mit ábrázol?

Hajdanában sok-sok évvel ezelőtt egy maroknyi nép csodákat művelt. Kassa képviselte kezükben a kardot s szívükben lángoló hazaszeretetet égett. Mindegyik egy-egy félisten volt, aki harczolt, aki küzdött az imádott hazáért, hiva volt rendületlenül . . . ezek voltak ama hősök, akiket honvédek nevére ösmer a

világ, akiknek szent neve örökké dicsőségünk lesz.

Ezeknek az emlékére van felállítva a honvédszobor.

Egy megsebzett honvédet, egy névtelen hőst ábrázol, aki magasra emelt fővel tekint a messzeségbe, feje fölé pedig égi angyal tartja a babérkoszorút. Igen, ez a szobor a szabadság szerető magyar nemzet szobra.

Álom, álom, gyönyörű szép álom! Talán nem fog megvalósulni soha-soha, — Mégis . . . elmondom. Ez a szobor volna oda való a Szent-György térre, a honvéd-szobor a honvédelmi ministerium elé, a magyar királyi palota közelébe. ennek a szobornak kellene ott állani büszkén, hirdelve a multak dicsőségét, a jelen örömet és a jövő reményeit örömeire minden igazi magyar szívnek.

— e.

A képviselőház bizottságaiból. Ma november 3-án d. e. fél 12 órakor a képviselőház gazdasági bizottsága ülést tartott. — A VIII-ik bíráló bizottság pedig holnap, november 4-én d. e. 10 órkor tárgyalja a M a r s o v s z k i Endre, az alsólendvai kerületben megválasztott képviselő választása ellen beadott kérvényt az A i d i n g e r János kiküldött vizsgáló-biztos által megtartott vizsgálat adatai alapján.

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Hekate.

— Turin, —

Elesondesült az Albergó egészen.
Nyílt ajtajával holdvilágos erkély
Csabit: az éjjelt álmódóva nézem,
Mert csillagot vizsgálni így tengerkéj.

Az ég bizonytalán fényes, tiszta, kék volt.
Mert hát bevallom: nézni elfeledtem;
Mit érdekelt a sokszor lattam égbolt?
Szokatlan látomány ígérte lelkem.

A szomszéd erkély kőpárkányzatára
Egy nő hajolt, mi szép, mi gyönyörű!
Dicső körbe fonta szépségnek sugára,
Miként ha udvar állt a hold körül.

Szép ismeretlen, sugárzó királynő,
Te vagy talán az éjnek istennője?
Ah, itt szívemben mily veszes dagály nő
Nem is tudok ma térni pihenőre,

Ha magyarul beszélhetnék hozzá:
Dalt zengenek, kísérve mandolinnal.
Felköténem inkább az utcza hosszát,
Semhogy csatazzam néman ennyi kinnal.

De nem vagyok sokat merő kalandor,
Mivelhogy a szép szitttyasztót nem érted.

Csak álmatlan bolond, vagyok, ki lantol,
Süket falaknak sóvárogva érted!

Sebestyén diák.

Első és harmadik.

Irta: Fabry Géza.

Folyt. és vége.

Bosszusan ment a szobájába, feleségét magára hagyva. Vilma busan nézett utána. Ilyennek még nem látta.

— Ilyenek hát a férfiak mind! sóhajtott fel zokogva. — A szerelem csak ideiglenes átmeneti állapot náluk. Hosszabb rövidebb ideig tart csak, de biztosan véget ér.

Ettől fogva Csajtos Imre ismét a pajtasoknak élt. Feleségét elhanyagolta s nap-nap mellett későn tért haza. Szegény Vilma szó nélkül tűrt, többet nem mert reá várakozni.

Álmatlanul hánykódva ágyában töltötte az éjjeleket, míg ferje dorbezolt, mulatott újra, mintha pótolni akarná, a mit elmulasztott. Ujra legény-embernek érezte magát, eleinte csak mulatott, később már udvarolni is kezdett . . .

Velük egy háznál is lakott a háztulajdonosnő, csinos, fiatal özvegy asszony. Valamikor szépsége volt az egyedüli tőkéje s ő ügyesen használta fel; gazdagon ment férjhez egy törődött öreg emberhez. Egy évig betegápoló volt inkább, mint feleség, de férje ha-

lála visszaadta szabadságát s most élvezni akarta az életet. Csajtos Imre szép férfi volt. Nyulánk, magas termete, mérséken villogó szürke szemei s katonásan férfias járása csak hamar mély benyomást tettek a özvegyre, ki gyakran látta őt ablaka előtt elmenni.

Mint házi-asszony csakhamar talált ürügyet a megismerkedésre. Eleinte csak ritkán találkoztak, de a fiatal özvegy idővel annyira lekötötte Csajtos figyelmét, hogy mindennapos vendég lett nála. A lakók gyanus megjegyzéseket fűztek a látogatásokhoz.

Elvégre Vilmanak is fűtőbe ment a dolog. Szenvedé-ekben megfásult szíve megdőbbsent a hirre.

— Tehát már idejutottunk? Jó Ne álljak utjába. Előki az én szerető szívemet. Megunt. Legyen hát bo'dog mással, — olyan fájdalmas lemondást tükrözött ez arca, hogy az ember szinte kereste a glóriát feje körül. Elkezdtett csomagolni.

Haló szobájában különféle apró tárgyak voltak azokat tette el először.

— Ti voltatok boldogságom tanúi; legyen legalább emlékem a multból.

Éppen elkészült a pakolás, midőn férje megérkezett.

— Mi történik itt, rivalt reá, hová ké-szülsz?

— El fogunk válni egymástól, felelte Vilma az ő szelíd, komoly hangján. Vicsza utazom szüleimhez.
— Megőrültél?

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara az önálló vámterületről.

Folytatás.

Áttérve már most a közös vámterület pénzügyi oldalára s ezzel kapcsolatosan a kvóta kérdésére, mindenek előtt arra kell mutatnunk, hogy a közös vámterületi intézmény Magyarországnak e tekintetben oly mérvű károsodással jár, melyet a felvett kérdés elbírálásánál figyelmen kívül hagyni nem lehet.

Anélkül, hogy a közbeeső vámok felállításának esetére vonatkozó konunkturális feltételekbe és indoklásokba becsajtkoznánk és anélkül, hogy a többé kevésbé megbízható statisztikai adatok egész lánczolatát itt felsorolni szükségesnek tartanánk, röviden csak annak kijelentésére szorítokunk, hogy akik Magyarországot vámjövédelmét az időszerűtlen árutorgalmi viszonyok és a fennálló vámtételek mellett bruttó 80—90 millió és a kiadások levonásával nettó 60—70 millió frtra számítják, hogy azok véleményünk szerint helyes uton járnak s megközelítik számításainkkal a remélhető eredményt.

Ha már most szembe állítjuk ezen komoly számítás adatokkal Magyarországot restesedését a közös vámjövédelméből mely évenként és átlagban a közös vámterület összes tiszta jövedelmét képező 50 millió frtból kvóta 30 százaléka aránya szerint csak 15 millió frt, úgy nyilvánvalóvá válik, hogy Magyarországnak mekkora penzaldozatába kerül a közös vámterület fenntartása.

Ennek dacára a kvóta megállapításánál még mindig ki voltunk és ki vagyunk tevé Ausztria vehemens és igazságtalan tanácsainak.

Allításunk szerint Magyarország közgazdaságilag oly rohamosan fejlődött a vámszövetség fennállása alatt, hogy vele az örökös tartományok haladása lépést nem tarthatott, vagyis hogy Magyarország gazdasága Ausztria szegénysége lett és ehhez képest követelik az 1867. XIV. törvényekben részükre megállapított 70 százalékos kvótának lejjebb szállítást s azon arányban a közös vámjövédelméből való részesülésüknek feljebb emelést.

Sajnálattal kell azonban tagadásba vennünk a rendelkezésünkre álló és teljesen

megbízható adatok alapján azon állítás helyességét, valamint az arra fektetett követelések jogosultságát.

Mert ha elismerjük is Magyarországot nem kis mérvű haladását a kiegyezés óta, annak okát még sem kereshetjük a gazdasági szövetség hatásában sem az ország pénzügyi eredményeinek biztosításában és annál kevésbé mivel ez a haladás nem annyira az anyagi értékek gyarapításában, mint inkább más nemű kulturális vívmányokban és feladatoknak megoldásában nyilvánult, ami különben az adó alapnak oly mérvű megerősítésével és igénybe vételével értünk el, mihez viszonyítva az Ausztria által saját kulturájának megozott áldozatok valóban kicsinyek. Ausztriában ellenben az anyagi érték gyarapodása a miénkénél jóval nagyobb volt és az adó alap eszekegyebb megerősítésével is éretett el, mint nálunk, hol a lakosság fejenkénti adóterhe 1870 óta 11 frt 90 krtól 27 frt 20 krra, míg az örökös tartományokban ugyanazon idő alatt 15 frt 60 krtól 25 frt 80 krra, tehát nálunk 125 százalékkal, Ausztriánál pedig 60 százalékkal nagyobbodott, nem is említve, hogy ezen idő alatt a lakosság számának növekvése Magyarországon 19 százalékos Ausztriában pedig 20 százalékos volt.

Annak az osztrák részről mostanában ismét sokat hangzottat rohamos fejlődésünk tehát, melyet oda át Magyarországra nézve a szövetségi állapotnak tulajdonítanak egyik fő oka azon óriási közteher, melyet jövőbeli jobb viszonyok reményében Magyarország lakossága magára vállalt.

Osztrák szomszédaink a kvóta felemese iránti követelésének megokolásánál előrevetettel hivatkoznak Magyarországot ipari és mezőgazdasági feledülésére, holott azon állításuk sem állja meg a kritikat.

Mert hogy lehet ott cselzettség nélkül Magyarország és Ausztria gyarapodásának alba vetésénél vagy parhuzamba helyezésénél arról komolyan beszélni, hogy akkor midőn kereskedelmünk Ausztriával szemben folytonosan passiv, midőn a kvóta aránya a kereskedelmi és vámszövetség megújításánál még minden alkalomkor magasabb gabona és nyers termény kivételünk Ausztriába mind inkább csökken, addig Ausztria behozatala mindinkább növekedik, midőn a védramos irányzat mellett megalkotott szövetség mellett a fenn-

álló magas vámtételek csak az osztrák ipart védelmezik azon versenyben, melyet a külfölddel és hazánkkal folytat, melyben a mi kis iparunk elpusztul, végre midőn a floxera, szarvasmarha, sertés és egyéb vész folytán jövedelmünknek és adó alapunknak egy igen igen jelentékeny részét veszítettük, hogy akkor ily viszonyok és köztmi beleegyezzünk abba, hogy a kvóta Magyarország terhére felemeltessek és Ausztria javára leszállítsák-ék!?

(Folyt. köv.)

KÜLFÖLD.

Királyunk mint választott bíró. A francia kamarában és a szenatusban párt alakult abból a célból, hogy megkajja Franciaország jogait a vitás afrikai területekre és hogy megakadályozza, hogy Franciaország és Nagy-Britannia közt az afrikai kérdésben egyenlenség törjön ki. A párt Ferencz József császárt és királyt akarja választott bíróval javaslatba hozni.

Az osztrák zűrzavar. Bécsből tavirják: Irányadó körökben úgy látszik, ragaszkodnak hoz, hogy az osztrák képviselőház csüörtökön folytassa a provizoriumról szóló törvényjavaslatok első olvasásában való tárgyalását. Ezen időpontig tehát osztrák cabinet válságról szó sem lehet. **F e l s é g e** h e t f o n d e. Bades gr. miniszterelnököt egy óránál tovább tartó kihallgatáson fogadta, Legújabb hírek szerint a helyzet változattan. A jobboldal újra kezd remélni s azt hiszi, hogy a provizoriumról szóló javaslat első olvasását keresztü b i h e t i. Azután következnek az elnökválasztás A képviselőház új elnöke valószínűleg a konzervatív Zedtwitz Möriz gróf lesz. A Narodn Lisztinek azt jelentik Bécsből, hogy az alkotmány felülgészítéséről és a kormány lemondásáról szóló hírek teljesen alapalanok.

A békétárgyalásoknak a III. pontnál történt Konstantinápolyból jelentett megakadása tekintetében bizonyosnak s kikerülhetetlennek látszik, hogy e vitás ügy a nagykövetek választott bírósága elé fog uasíttatni, ambar a görög kiküldöttek ezt lehetőleg kiakarják kerülni. Bizonyosnak látszik, hogy a nagykövetek Görögország javára fognak közben járni. Minthogy a kapitulációk kérdése más államok polgarait is érinti, a hatalmak a kapitulációk

— Te mást szeretsz. Nem akarok az utadban állni, légy boldog vele. Ha elválnék, én sem fogom magam megcsalva érezni.

— Eh boldog beszéd. Te feleségem vagy s azért, hogy más asszonyra is nézek, semmi okod sincs komédiát csinálni, ez nem érinti a te becsületedet. A férfinak vannak előjogai, melyeket, ha élvez is, abból ne jere semmi hátrány sem származhatik. E modern felfogás azonban nem győzte meg Vilmat.

— Én nem a becsületet keresem. Vagy engem szeretsz vagy mást, de egyedül. Én nem osztózom.

Vilma még azoz éjjel elutazott, reá kény szeritve ferjét, hogy a válópert megindítsa.

A válást hűten elhagyás czimén mondták ki. A tárgyaló teremből kijövet Vilma kezét nyújtotta ferjének.

— Légy boldog, mondta neki elérzékenyülve, én nem tudnák gyűlölni soha s újra csak azt mondom, hogy ha valamikor sorscsapása érne s gyamolra volna szükséged gondolj rám. Ha vigaszt adhat egy szerető szív, nálam megfogod találni azt.

Csajtos Imre csak most ebredt annak tudatára, milyen kincsét veszített. Nem tudott szólni a magindulástól; arczán igaz, mely fájdalomtól sajgott könnyek pergették végig Mely érzessel csókolta meg Vilma homlokát — azután elváltak.

Vilma visszautazott közös szülőföldjükre, abba a csendes kis faluba. Itt nem fogja zavarai a nagyváros zaja, larmája, háborítlanul élhet emlékeinek.

IV.

Csajtos Imre egyideig kerülte a szép házi asszonyt. Neha úgy érezte, mintha

szíve gyűlölettel telne meg iránta a miért Vilmatól elszakította. De csakhamar megvigasztalódott. Fél év múlva férj és feleség lettek.

Az új asszony, a társadalmi szereplés, a sok hangverseny, színház s egyéb nagyvárosi mulatságok, melyeket az új asszony tené kig akart élvezni, csakhamar egészen elhomályosítottak Vilma emléket.

Második felesége viselkedésén meglátszott a nagyvárosi születés; inkább harcias szellemű, mint szelíd, s ferjével kitűnően tudott banni. Úgy élték, mint pajtások az asszony együtt mulatott ferjével. Nagy évi házasságuk után egy kis leánykajók született. Ez örvendetes esemény után kissé családia-sabb jelleget hozott házasságuknak, de azért így is mulattak eleget.

Szegény Vilma egészen el lett felejtvé. Nagyon visszavonult, hírt sem lehetett hallani róla, nem akarta megzavarni boldogságukat. Szerető szíve nem tudott gyűlölni; ő még mindig szerette Csajtos s örült neki hogy boldog, nem akarta a multra emlékeztetni. Ő maga emlékeinek élt: boldoggá tette az a tudat, hogy valamikor őt szerette, hogy két évig boldog felesége volt s hogy ő most is szeretheti a tiszta, fájdalomtól edes lemondó szerelemmel a mit nem kell neki megosztani senkivel.

Az a másik asszony másképp szereti, ez a szerelem kizárólag az övé s ő ezt oly jól el tudja titkolni. Nem jár, nem megy sehová, kerüli az embereket.

Minek menne közzéjük. Azok csak gyűlöletet akarnának oltani szívébe s ő nem akarja hallani, a mint szidják volt ferjét hű-

lenségeért. Rosz a világ irigyli másnak a boldogságát, az csak árcz, hogy őt sajnálják s csak ürügy, hogy a szidalmakat indokolni lehessen. Ő nem szorul a világ sajnálatára hagyjanak neki békét. Elég fájda imákat kellett neki elűrni, míg szülei éltek, kiknek szeméből napról napra vádat olvasott: ki Csajtos ellen; sokszor edes atyja ki is fakadt és ő nem védhette nem mondhatta hogy még most is szereti. Hiszen tulajdonképen mit is vétkezett!

Bele szeretett egy szép asszonyba a ki csábitgatta. De hát tehet ő arról, lehet-e a szívnek parancsolni. Oh ha lehetne! De nem, ő akkor sem törölné ki őt szívéből. Egészen jól érzi így magát. El az emlékeinek. Szíve mélyén egy halvány reménység marad, az nő napról-napra, végre egész bizonyossággá válik. Törhetetlenül hiszi, hogy vissza fog ő még egyszer terni, vissza kell neki jönnie. Ah milyen jelenet lesz az! Megtörve, bűnhánón foz előtte állni, de ő felemeli magához s mindent megbocsát.

Olyan könnyű lesz ez neki, hiszen sohasem tudott haragudni rá. Annyiszor átélte képzeletében ezt a jelenetet, hogy egészen természetesnek találta, mikor 10 hosszú esztendő után bekövetkezett.

V.

Csajtos Imre özvegyen maradt. A felesége egy mulatságon meghűtötte magát, s egy hét múlva halva volt. Mélyen leujtva a fájdalomtól ment kis leánykajával a koporsó után. Mit csináljon ő most a gyermekkel? Órvád marczangolta a szívet, de vándorla feleségét is Mily keveset törődtek ők a gyermekkel; hányszor hagyták éjelenként m agára

ellen nem engednek támadást. E kérdést is csakhamar szabályozzák. A többi vitás pont, t. i. a magánszemélyek kárpótlása és Görögország kötelezettsége az 1881. évi egyezmény értelmében nem oly természetű, hogy kiegyenlítésük lehetetlen volna. Pintér osztrák-magyar konzul Kaneába érkezett s rögtön tanácskozást tartott von Hínke osztrák-magyar ellentenger-naggyal. Theradia görög szigeten egy ismeretlen nemzetiségű és legénység nélküli hajó vetődött Santoriu mellett partra. 4600 thessal menekült 40000 marhával visszatért hazájába. Konstantinápolyból jelentik, hogy a örmény patriarchatus emlékiratot készít elő a szultánnak, melyben leírja a nemzet inséges helyzetét és sürgős segítséget kér. A legutóbbi engedmények nem elégtettek ki Bulgáriát. Markóv bolgár ügyvivő erélyesen megújította lépéseit mind az öt megígért bolgár barát tárgyában. Amint beszélük, Dhalile berlini török nagykövet Konstantinápolyba érkezése nagykövet-változással van összefüggésben. Mint írják az eddigi hajóépítési és átalakítási bizottságot feloszlatták, és újat neveztek ki. A Krupp-fele „Germania“ hajógyár mérnökei megszámolták azokat a hadihajókat a melyeknek átalakítását tervezik. A német czégek és Armstrong között élénk versengés támadt e kérdésben.

Obstrukció és házszabály.

— Az osztrák parlamenti tárgyalás rendje.

Debreczen nov. 3.

Az osztrák obstrukció fölkelte az érdeklődést az iránt, amivel a magyar olvasók nyilván vajmi keveset foglalkoztak eddig: az osztrák házszabályok iránt. A legújabb hírek a provizorium javaslat első olvasásának vizontagságairól szólnak, de bizonyára sokan nem tudják, hogy voltaképen mi ez az első olvasás, hogyan kerül ide az indítványok és névszerint való szavazások hosszú sora és milyen utat kell még megtennie a javaslatnak, míg letárgyalják? Mi azt hisszük, hogy olvasóink szívesen veszik, ha mindezekre és hasonló kérdésekre itt felülünk azzal, hogy bemutattuk az osztrák képviselőház tárgyalási rendjét:

Az osztrák tjavaslatok tárgyalásának módja nagyban eltér a miénkiétől. Nalunk a

kormány a javaslatot beterjeszti, ezt a Ház mindjárt a bizottsághoz utasítja; a bizottság jelentését elkészíti, a Háznak előterjeszti és a Ház (akár elfogadja a bizottság a javaslatot, akár nem) a javaslatot tárgyalásra kitűzi. — Tárgyalja előbb általánosságban, azután részleteken; ez csak formai dolog, itt már uincsvita, legfeljebb meglepetés.

A reichsrathban azonban minden javaslat háromszoros tárgyaláson, vagyis olvasáson megy keresztül.

Első olvasás az, mikor a javaslat a Házban először kerül szóba. Aki benyújtotta, most megokolja a javaslatot. Szólhatnak hozzá mások is, de csak egész általánosságban. Indítványt itt csak arról lehet tenni, hogy állandó vagy külön alakítandó bizottsághoz utasítsák-e a javaslatot. Ha bizottsághoz nem utasítják, a javaslat megbukott. De a kormány javaslatait mindig át kell adni bizottságnak.

Ez tehát az első olvasás. Az első olvasás után a bizottság elvégzi a javaslat előzetes tárgyalását, erről a jelentést a Ház elnökének benyújtja; az elnök kinyomtatja, szétosztja a jelentést. Csak 24 órával azután, — hogy mindez megtörtént, következhetik a második olvasás.

Ez a második olvasás, hasonlít ahhoz, ahogy nálunk tárgyalják a törvényjavaslatokat. Két részből áll: általános és részletes tárgyalásból. Az általános vitát a bizottság előadója nyitja meg. Már itt indítványt tehet bárki, hogy a bizottsági jelentést olvassák föl, az indítványról szavaznak, de a szavazás előt vita nem lehet. Vagy valaki indítványozhatja, hogy térjenek a napirendre a javaslat fölött; így tehát az indítvány fölött vitakoznak és szavaznak. Vagy terjeszthet be valaki többek nevében határozati javaslatot, e fölött is szavaznak.

Ha több ilyen javaslat van, azt kell megszavazni, hogy melyiknek az alapján térjenek a részletes tárgyalásra. Továbbá lehet indítványozni, hogy a tárgyalást halaszták el, vagy a bizottsági jelentést utasítsák vissza kiegészítés végett, vagy hogy a javaslatot utasítsák vissza a bizottsághoz bizonyos irányban való átdolgozás végett. Ezekről az indítványokról — ha kellően megokolják őket — az általános vita végén szavaznak. Ha a többség a javaslatot a bizottsághoz visszautasítja, ak-

kor onnan megint a leírt módon kerül a Házhoz. De ha mindezeket az indítványokat elvetik: csak akkor szavaznak, hogy belemennek-e a részletes tárgyalásba? Ha ezt nem szavazzák meg, a javaslat megbukott.

A részletes tárgyalásnál mindenki tehet módosító indítványokat, ha az indítványt huzik képviselő aláírja, akkor belevonják a tárgyalásba. Ha tetszik, a többség ezeket a módosításokat bizottsághoz is utasíthatja és addig a tárgyalást felfüggesztheti. De azt is teheti, hogy a javaslatot most utasítja vissza a bizottsághoz. — vagy a tárgyalást elhalasztja, — vagy napirendre tér az egész fölött.

Látnivaló hogy nem is tekintve a szavazást az egyes kérdésekről való viták a végtelemségig huzhatják a részletes tárgyalást. — De ezzel szemben a házszabályok jogot adnak hogy bárki felálljon és mondja:

— Javaslom, hogy ezt a vitát rekeszszük

be,

Ez a klotür. Ha az indítványt elfogadják a feliratkozott szónokok közül már csak egy beszélhet a vitától kérdés mellett — és egy ellene. Vagy a fölirtottak választják, vagy sort hoznak arról, hogy a szónok melyiük legyen. Ezeket kivül még csak az előadó, vagy az beszélhet, aki módosítványt adott be, Ha a kormány képviselője szíval föl a vita ilyen beárása után, az újra megnyílik.

Ha a második olvasás mindeme vizontagságain már keresztülment a javaslat, jön a harmadik olvasás. Itt az egészről szavaznak, indítványokat benyújtani nem lehet: csak az egyes részek összhangzatosságára, nyelvi, írási, vagy sajtóhibák javítására vonatkozó javaslatokat lehet tenni.

Mindez a tárgyalás rendje módja. De az osztrák házszabályok módját nyújtanak e tekervényes ut megrövidítésére is. Bárki a három olvasás bármelyikénél javasolhat ilyen rövidítést és az ilyen javaslatot azonnal tárgyalni kell. — Javasolhatja, hogy minden előzetes tanácskozás mellőzéseével határozzanak. — Ilyen javaslatok elfogadásához azonban kétharmad többség kell. De egyszere többség elegendő a következők elhatározására: Hogy a bizottság bizonyos határidőn belül adja be jelentését, hogy a nyomtatott bizottsági jelentés kiosztása után

hűtlen cselédekre bízva, csak hogy háboríthatlanul mulathassanak. Mintha mindent egyszerű akarna jóvátenni, mintha egyszerre teljes erejében támadt volna fel szívében az atyai szeretet, oly szorosan ölelte magához a kedves kis leánykát, a hogy a temetőből hazaérték az őrös, disztől megfosztott otthonba. És a kis leányka megérezve az atyai szeretet melegét, a mit eddig soha sem mert, most meglette, kérdéseket intézett atyjához:

— Hová ment a mama?

— Meghalt!

— Me halt? De vissza jön ugy-e aztán hoz nekem sok cukrot, meg bábút, ha jó leszek... Oh akkor neked is adok sokat apuska.

Az apa szívének kimondhatatlan fájdalmat okozott a kis gyermek csevegése. Könynyek törték elő szeméből s végig peregtek az arcán.

A kis leány észrevelte.

— Ne sirj apuska. Mért sirsz. Bántott valaki? Ha sirsz akkor én is sirok.

Keserves zokogásban tört ki s gömbölyű kis karjaival atölelte édes atya nyakát úgy zékogtok mind a ketten sokáig hangosan.

— Én édes kis árvám! Nem, nem jön a te mamád soha többé vissza!

Leánykája kimerülve a szokatlan faradalmaktól, elalut a karján. Gondosan levetkőztette, azután lefektette. Ott maradt az ágyánál s könyvein keresztül figyelmesen nézte a kis alvó szabályszerű pihegesét.

— Nem, nem hagyhatlak árván. Letörnél az én gondolkodásom alatt, neked mellegbbszív, gyengédebben ölelő karok kellene, ki csiny virágom.

S a mint eltűnődik a lesújtó jelenen s minél jobban érlelődik benne az elhatározás, hogy e kétségbeeső állapoton leánya érdekében változtatni kell; hirtelen, mint a sötétbe bevilanó fény sugar, egy biztató kép jelenik meg lelke előtt, első feleségének, Vilmanak képe, abban a helyzetben, a mint a vásás kimondása után bucsuzasul a kezét nyújtotta feléje.

Lehunnya szemét s a sívár jelenből a képzelet visszaviszi a múltba. Egyszerre áttekint lefolyt életén s o'y kietlen kopárnak találja azt.

Csak a Vilával töltött két év tünik fel, mint virágos oázis a homokos pusztákon. Mennyire megbántotta ő ezt a jóságos, szelid lelkű asszonyt.

Mennyire átérzi most eljárásának igazságtalanságát. Oh ha kiengesztelhetné! Fájdalomtól túlaradt szíve újból könyvet sajtolt szemébe. És a mint kőn e folyik, olyan megkönnyebbülést éres.

Nem meghalt feleségét siratta már e tény, hanem saját ellököt boldogságát, azt a másik asszonyt. Oh, ha még egyszer megnyerhetné, ha hajlandó volna árva gyermekének anyjává lenni!

Elmegy hozzá, történjék akármilyen. Elég tellel tartozik neki! Meg fogja adni. Térden állva fogja bocsánatát kérni. Utasítsa el, alázza meg, ez csak megeredemelt büntetés lesz rá nézve s a veszekes által talán meg fog szabadulni az elviselhetetlen önvádtól.

Ha p-dig megbocsát, akkor, oh akkor imádni fogja, mint az istennek földre tévedt anyját. akkor gyermeke is meg van mentve anyja lesz, édes anyja. — Megkönnyebbült

szívvel, édes reményvel eltelve a holnap iránt, — hajtotta álomra fejét s nyugodtan aludt.

Másnap utolag szülővárosában volt. Félenk elfogultágtól pihegő kebellet nyitott be Vilma ajtaján, ki imád-ágos könyvében lapozgatott. Csajtos megismerte az imád-ágos könyvet. Tehat megörizte! Ez visszaadta a bátorságát. Csendesesen lépett Vilma elé s megfogta kezét.

Vilma felrezzent. Minden meglepetés nélkül állott fel, fejeje nyújtotta másik kezét is s az ő szelid, megnyerő, szemrehányástól ment tekintetével függésztvén rá örömtől csitlogó szemét, mintha mi sem történt volna mintha volt férje csak egy hosszú utból térvélna meg, nyajasan mondta:

— Vártalak, Naponkint gondoltam rád. Isten hozott.

Csajtos megindultan ereszkedett térdre előtte:

— Vilma, maradt egy árva lánykám. Tudnál e szerető anyja lenni két olyan ember gyermekének, kik oly nagyot vétkeztek ellened?

Vilma gyengéden emelte fel magához. Milyen fenséges volt e perczen. Törődött alakja kiegyenesedett s a nemes boszu felemelő érzete sugárzóvá tette szenvedésekből hervadt arcát.

Meg tudott bocsátani, mert nő volt, mert szíve volt,

Csajtos mint szentre nézett fel rá boldogan érezte, hogy kis leánykája nem anyátlan árva többé és zokogva ölelte at első és harmadik nejét.

rögtön (nem 24 óra múlva) fogjanak a tárgyalásba és vezül, hogy a javaslatnak, vagy a bizottsági jelentésnek nyomtatását mellőzi a Haz.

Latnivaló, hogy a három olvasás során a házszabályok sok fejezettel adnak az obsztrualó elemezeknek, de viszont módot nyújtanak a többségnek is, hogy erejével, körültekintéssel és főként összetartással, korlátok közzé szorítsák a tárgyalás elnyújtását.

TARKA-ÉLET.
Materialismus.

Az iskolatök mondja: nincsen lélek.
Csak vilány az mely minket közzvetül
Való e tan. hiszen naponta látjuk,
Mily sok lelketlen ember jár-kell itt!
Kalapacs

A színházban.

Este hét óra fele megelénkül a Kossuth-utczán. Özönlik Debreczen színházba járó közönsége ha lehet, az este jól töltött — a színházba. A szép felöltök, premes bundák és a fényes czilinderök tömkelege lép be a portás hajlongásai között a kapun, megy, siet a ruhatarba.

A sok meleg felöltő s csipkekendő rejtéje belvilága tárul itt a leskelődő szemek el és láthatók lesznek a szebbnél szebb estélyi toaletek, melyek oly igazán simulnak a kécses terméshöz s ebajónak mindannyian mint egy-egy szép közzemény zenei ábránd.

S az arany ifjuság tarkítva a tisztii egyszoruhával kezében hatalmas látszóvel foglalja el az annyi látszóharcz színteret a földszíntet s meg kezdődik a kemiszemle a földszínti és emeleti pabólyosorokon végig megy a tekintet hogy földszínt megnyugodjon keresve is merőst, ideát. Mindenféle beszéd, rendezkedés hallik, nyúlnak, csúszódnak az ajtók, a bájos kis kezek is látszóert nyúlnak s az ábrándos kék, s a türes fekete szemek fényét elakarja a látszó, a boldog látszó.

Az eddig lehuza égő gázlámpák hirtelen teljes fényükre égnek, a zene valami bájos fubemaszó románczba kezd, a színház tünder fényben ragyogva uszik...

Gyönyörű e kép, ha festő volnék, ez volna egyedül vágyam, lefe-tenni e gyönyörű színpompát, a delozeg terméti s pazar öltözöttü hölgyekkel mint pompás virágokkal beültetett pabólyosorokat, földszíntet, tarkítva a fekete sereg a férfi közönséggel élénken zibongó, könnyen lelkesedő deákjaival s nevető mosolygó karzatával.

Az andalító lagy dalam szinte átszellel mti az embert s a sohajok milliói röppennek el az elrazadtatva s titkon vagyódó de erősen látszóvező ifjak ajkairól fel a magasba es ott fent a sohajok l-rakódnak a színház mennyezetére s lecsapódva egy csepp vízze válnak... (Hia ez a sohajok vége egy csepp víz, talán köny?)

A látszóvezés s kedvesnél—kedvesebb mosolyok ezrért csalja a piros ajkakra s ott a beves harc zele s eredménye az elpirulás is jelentkezik. Az ismerősök hajlongnak söt egy közlegyintéssel üdvözlök egymást s folyik tovább a szemle, gyakran találkozik két látszó s jelzi a távolból a hosszás tekintet, hogy mindörökké...

Sok kicsiny szív — boldogsága, ábrándja — s talán regénye is fűődik az estekehez. S miközben az ember egészen átszellemlül a gyönyörtől, e bűvös varázs kép lattára s midőn a szép zene növeli az illúsiókat, megjelenik a nevető Amor es hamiskas tekintetével keresi ki az ő áldozatait s halkan peng a tegzeből kilöött nyíl s vérző szívvel, de edesen fájón kezdődik a szerelem két részről s a pajzán Amor ott nevet fent valahol, a mester kerendán lövi nyilait s szedi áldozatait, tovább-tovább s a sebzettek szívvilágába derengeni kezd egy nem ismert fény, mely bevillagítja utalkat s össze hozza őket gyakran a színházba látszóvezni...

A mamák kendőikbe törőgetik a homályos lorgnettet s körül néznek a párterén e szemszöztü pabólyok során s mérik az arany haloba azaz a bájos tekintet-kebe akadt ifjak vergődését, (a mit azok boldog koketteriának gyönyörűnek neveznek) s merlegelik az esélyeket.

Boldogan válogatnak a hazasulandó ifjak tömkelegében, s megszólják a vis á vis hölgyek s ismerősök tolteljeit, frisurait ékszereit. Az apák azok a derek öreg urak mártyrjai mindeneknek busan szundikálnak a háttérbe vagy nagyokat bolintgatnak a látogatást tevő uram öcsém gyakran szellemtelen söt monoton szavaira.

A különféle virág es parfüm észbódító illatával tölti meg a ev-zót: s a gyönyörtől kedves es barát-ágos mosolyoktól ugys megittasult az ifjakat telje-en elbódítják, s azok ábrándos tekintettel nézik az ő saját külön ő jüket meg akkor is m kor a zene elhallgat s a darab már meg kezdődött.

Minden este így van ez a színház előadás előtt es szünetekben... S akár páros akár paratlan a bérlet a meseje ugyan az csak az alakok — az ideálok változnak.

S bár a bombonok fogyóak, rohamosan fogynak de annál jobban nőne az összetört szívek létszáma minden előadás után s a so hájok ezrei lecsapódva cözzredeznek patak-ként le a színház mennyezetéről.

L. Antique.

Ujdonságok.

* **A városi közgyűlés.** A városi törvény hatóság tudvalevőleg minden második hónapban tartja rendes közgyűlését, mely legközelebb e hóban fog megtartatni es pedig mint biztos forrásból értesülünk nem mint azt a D. H. írja e hó 24. de 25-én.

* **A főkapitány újabb rendőri sikere.** Még alig zajlott le a huszonöt éves jubileumának ünnepegyességé, már is bebizonyította B o c z k ó Samuel, hogy az idő bár elröpiül felette, azért ő mégis csak fiatal es ügybuzgó rendőr. S nem csak a hivatalos iratok akták alá rásánái látható a keze nyoma, de ha kell a különféle rendőri nyomozatoknál is sok rendőr tanulhatna az ő sikereiből, az ő főkapitányának sokoldalúságából es leleményességéből. Most is két igen közveszélyes egyént ösmert fel s utasított ki a városból. Hamis játékosokat, kik vasárnap éjjel 3 óraker érkeztek hozzánk Debreczenbe, de sipista vulgó bankadó, az itt a veres, ott a veres, hol a veres szemfényvesztői meg mielőtt valami áldozatot karmaik közzé kaparinthatták volna, e l f o g a t t a k es ö r ö k k időkre k i t i l t a t t a k a város területéről. A mint értesülünk, a főkapitány erélyesen intézkedett a helyben igen elszaporodott hamis kártya játékosok ellen s edd akar hatni, hogy a város területét megtisztítsa es sipist bandáktól. A nagy közönség halaja es elismerése kísérni, ezen helyes intézkedéseket.

* **Uj ügyvéd.** S e r l i Sándor városunk szülötte, S e r l i Edének, az Iparos kör elnökeinek es a keresk, es iparkamara alelnökeinek fia Budapesten a napokban sikerrel letette az ügyvédi vizgat es ügyvédi irodáját Budapest IV. ker. Városház-tér 3 számú házban II. em. 10 ajtó megnyitotta.

* **Végzetes vadászatok.** — A Darmstadt-mellett tartott német udvari parforce vadászatok alkalmával végzetes szerencsétlenséget érte Bülow Adólf tábornokot, a 21. lovásghadtest parancsnokát. A tábornok a leghevesebb iram közepette lebukott lováról oly szerencsétlenül, hogy belső szervi bántalmakat szenvedett. — A szerencsétlenül jart urlovast azonnal beszállították egy közeli vendéglőbe, hol azonban, daczara a rögtöni orvosi segítségnek, 2 órai szenvedés után meghalt. A császár a szerencsétlenség hírére távirati úton fejezte ki részvétét a szerencsétlenül jart

tábornok családjának. A Boroszló melletti vadászaton Treszkow hadtestparancsnok leesett a lováról es életveszélyes sérüléseket szenvedett. Ugyanezen a vadászaton Winkler Tilla grófnő is lebukott a lováról, de csak jelentéktelenül sérült meg.

* **Egy macska vége.** Szép kis czirmos cziczuska lehetett valamikor es kedves jelenet lehetett az, mikor halványkéek másnival nyakában a szép urnó öleiben duruzsolt, font, — vagy játszi kedvétől ösztönözötve, a kedves kis baba nagy multságára, saját farkát igyekezett megfogni a kis bohó s közbe-közbe pajkosan hengergődött végig a szoba puha szőnyegén. A kis czicza bizony jobb időket is élt, mint most, a kis gyerekek kedvence volt, tej es kiflivel traktálva. Aludt lustán a puha szőnyegén, a meleg kandalló oldalán, vagy dorombolt s játszott a legördült pamut gombolyaggal s kis buksi, ostoba feje olyan kedves volt, hogy esőket, meleg edes csókot kapott azon ajkáról, melyeket az ábrándos udvarló százszor megénekelte es a mely udvarló mihőszer irigyelte a kis miczi sorsát. De minden mulandó es a sors is változó, a kis cziczusból nagy macska lett, kikerült a háztetőkre vándorolni, míg elérte a végzete es elpusztult, kimúlt. Most ott fekszik a szeméten, a hazug sikátor utcáján kilököve, ahol elég élénk a forgalom arra nevez, hogy kerjük a rendőrséget, hogy nemcsak közegészségre, de a macska kedvelő nőközönség jó szívére tekintettel, takarítsa el a jobb idöket élt czirmost azaz azelőtt macska tetemét.

* **Bitang csikók.** Kun Madaras község határában nem kevesebb mint tizenegy darab! gazdátlan csikót fogtak meg. A legelésző csikókat a község házára vittek es minden közeli, város es községnek tudtára adták a csikók ott letet, hogy a bizonyára lopott lovak jogos tulajdonosa ilyen formán értesüljön csikói hol léteiről.

* **Egészségteni felolvasások.** Jeleztük volt már lapunkban ezt a nagyfontosságú tervet, amelynek életbe leptetésére es sikeres végrehajtás ra a debreczeni orvosgyógyászterez egyet külön bizottságot küldött ki, amely immár e készítette a maga tervezetét s csak a nagyközönségen es a hatóságok mulik, hogy üdvös hatását minél előbb észlelhetők legyenek. Ugyanezért választmánya a következő beadványt intézte a városi tanacshoz:

Tekintetes tanács,
A debreczeni orvosgyógyászterez egylet, választmánya egyik tagjersük indítványára f. évi ap.ilis hó 15 én tartott rendes havi ülésén egyhangulag elhatározta egy az egész közegészségügyi tudományt felölelő népszere felolvasási cyclus rendezését. A cyclus a következő kilencz felolvasást áll:

1. Lakóház, munkaslakás, iskola, gyárak.
2. Fertőző betegségek, járványok, öv-rundszabályok.
3. Sport.
4. A test gondozása, cosmetica, ruházat.
5. Levégő, talaj, víz, tűz.
6. Kuruzslás, háziszerek, ezek alkalmazása.
7. Első sezeély, balesetek.
8. Tapszerek.
9. A csecsemő egészségiana.

Midőn az orvos egyesület e tagjai által tartando — felolvasások megtartását elhatározta czélul tűzte ki, hogy városunk lakossága előtt a közegészségügyet, melynek nagyfontosságú horderejét mindnyajan tudjuk, népszerűvé tegye, es felolvasásokban utmutatást, figyelmeztetést adjon a nagy közönségnek mindama esetekben, midőn ugy a magán egyen egészségére, mint a közegészségügy ezeket feltétlen megkívánja. Ezen, az eddig csak szakemberek által frequentat ismeretek esz-nék terjeszté-ével, ismertintéssel közérdeket vel egyesületünk szolgálai, amit csak azon eseten érhet el teljesen: ha ebben őt a Tekintetes Tanács is támogatja.

Ezen okból azon tiszteltteljes kéressel járulunk a Tekintetes Tanacshoz, miszerint a tiz, minden hónap második vasárnap délutánjan, belépő díj nélkül tartandó, nyilvános népszere egészségügyi felolvasások helyeül a városháza nagy tanacstermet díjtalanul átengedni s t e k i n t e t t e l e g y l e t ü n k

igen szerény vagyoni állapotára a felolvasások műsorok hirdetésére, terjesztésére szolgáló falragaszok és nyomtatványok készítését a városi nyomda által díjtalanul elrendelni kegyeskedjék.

Az első felolvasás ideje november hó 14-ike.

Kérelmünk tiszteletteljes megújítása mellett a Tekintetes Tanácsnak alázatos szolgálai az orvos-egyesület által választott szűkebb bizottság nevében

Dr. Altman Béla Dr. Balkányi Ede b. jegyző. b. elnök,

Azt hisszük, hogy a tanács pillanatig se fog habozni s teljesíti az egyetel kérelmét, melynek a közönség csak elismeréssel adóztat, hogy ily nemes célt valósít meg.

*** Dráma a fogláló miatt.** Az Eskü-térre járó kelő közönség tegnap d. e. izgalmas jelenetnek volt szemtanúja. Fojth Ignác, szül. immergut Berta gyümölcsárúsnő, karján pólyás gyermekével, egyenesen a Duna felé rohant Midőn az alsó rakodópart legutolsó lepcsőfokára ért, gyermekét szépen letette a hideg kőre, maga pedig hirtelen elhatározással beledopta magát a vízbe. A járókelő közönségnek mar korábban is feltűnt az izgatott nő s most; midőn a hullámok között láttak kétségbeesetten eviczkélni, mindent elkövettek, hogy megmentsék az életnek. Sánta János 434. sz. rendőr két matrózzal csónakba ugorva, hosszas bajlódás után kimentették végre a vízből az elalélt nőt. Fojthné midőn magához tért, elmondta, hogy végzetes tettet a fölötti elkeseredésében akarja elkövetni, hogy a Teleky-tér 17. sz. házába, a hol 5 frt előleg lefizetése mellett lakást bérelt, a háziur nem engedte beköltözni, mert keveselte a foglálót s 10 frtot fizetni s hogy gyermekeivel együtt kolduálni ne kelljen, el akarta magát emészteni. Fojthné ügyével — mint értesülünk — a rendőrség is foglalkozik.

Táviratok.

Bánffy báróné — Parkklub tagja.

Budapest, nov. 3. (A Debr. ered. táv.) Köztudomású dolog, hogy magnás körökben ez előtt nagyon hidegen fogadták Bánffy Dezső báró nejét. Ez a régi vizály most elintéztetett, amennyiben a miniszterelnök nejét Dániel Ernő báróné és Győrffy Gyuláné ajánlatára beválasztották a parkklub tagjának.

Kassics Péter ügye.

Budapest, nov. 3. (A Debr. ered. táv.) Kassics Péternek Gajzágó ellen beadott bejelentését tudvalevőleg visszautasították. Kassics most ügyét a kuria fegyelmi tanácsához nyújtotta be, mint a melyet a kuria mint illetékest kijelölt. Kassics ma beanta sürgető kérvényét és Terbicz elleni feljelentésében egyuttal azt a keresetét terjesztette elő, hogy küldjenek ki más bírót, mivel Gajzágó, kinek a darabot kiosztották, mint elfogult egyén nem ítélkezhetik e perayben.

Az osztrák zürzavar.

Budapest, nov. 1. (A Debr. ered. táv.) Bécsből jelentik, hogy ott tegnap a kiegyezés ellen nagy antiszemita gyűlést tartottak, melyen természetesen bőven folyt a magyarfaló szónoklat.

A kiegyezés ellen.

Budapest, nov. 3. A Debreczen er. táv. Bécsből jelentik, hogy ott tegnap a kiegyezés ellen nagy antiszemita gyűlést tartottak, melyen természetesen bőven folyt a magyarfaló szónoklat.

Színház.

A boszorkányvár. A társulatnál — úgy látszik — be van osztva a jó és rossz előadások sorozata, mert nagyon gyakran változtatj egymást e két speczes. Tegnap — sajnos — az utóbbiban volt részünk. A két énekes, K a r a c s és B é k é s s y ki-

vételével jót alig pár szereplőről ha mondhatunk a nagyobb szerepek betöltői közül. — Coralie szerepét J u h á s z I l o j a adta valóban száználmas vergődések között, minden mozdulatával és énekszámával arról téve tanuságot, hogy legjobb esetben mint beteget kell tekintenünk, de primadonnaként a tegnapi este után aligha szerepelhet színházunkban. Alsó hangjait a legelső zártzések sorokban is alig hallottuk, azokon nem segít semmiféle iskola, játéka pedig bizonytalanságával az eddigiek után egész m e g l e p e t t. — Élénk, egy enervált grófot új életre keltő operaezenekesnő helyett vánszorgó alakot láttunk, aki csak középső hangjaival tudta némleg eloszlatni azt a sivár ködöt, amelybe a debreczeni színházban az ének művészet tegnap este teljesen beburkolózott. S ki merné állítani hogy ez a halvány derengés kielégítheti a világosság után szomjazó zenei érzeket. F. K á l l a y Luiza Marcsa kis szerepébe szinte alig-alig tudta magát beletalálni, hiába kerestük nála is azt a művészetet, amelyhez e hó alatt hozzászoktattott. S e r f ő z y Zseni pedig legalább is annyival többet adott a jóból, mint amennyi J u h á s z I l o j á n a l hiányzott. Afféle orfeumi allure-ökkel mint azt tegnap cselekedte, legfeljebb fizetett tapokat arathat. S z i k l a y t is mintha kicsérélték volna, unalom és izléstelenség, ez uralkodott a tegnapi estén, hogy valamennyien meg nem szöktek K a r a c s - n a k k i J ó z s i t k ü l ö n ö s e n B é k é s s y - n e k k i A n d r i s t a d t a k ö z s z ö n h e t ő. Az utóbbi az este valósággal remekelt, de mit ér: jövőre már Kolozsvár közönsége fog benne gyönyörködni, nem mi, a kik j e k k e n t primadonna, baritonista és basszista nélkül evezünk az állam szubvenczióval létesítendő operai regime vizei felé. Sőt hogy nem csak tisztjei, hanem legénysége is hiányozzék ehhez a társulat hajójának: tegnap este a kar is excecálált a hibákban.

Komolyan kérdjük Komjáthytól, mit szándékozik csinálni? Tavaly volt három primadonnánk, ma van egy, koloratur egy se baritonistánk, akire büszkének voltunk, elszereződött, naivánk elszereződött, víjátéki szubrettünk távozni készült, mi lesz ebből? Mi teljes jóakarattal figyelmeztetjük, hogy a közönség azzal, a mit ebben a tekintetben produkál: Komjáthy, nem eri be és rossz vége lehet a dolgoknak s maris igen erélyes hangokat hallottunk ebben a tekintetben. Sieszen mig nem késő.

Fejő.

Uj daloskör Debreczenben.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen nov. 3.

P e t ő f i D a l k ö r s névre városunkban megalakult dalárda már közeli áll ahoz, hogy a nyilvánosság elé lépve bemutat-hassa fardozásaink sikerét; mely bizva a működő tagok odaadó szorgalmában s lelkesedésében, remélhetőleg kielégítő. Lesve várva várja az időt, mikor a b-ügyminisztertől csekély módosítás végett visszaküldött alapszabályai szentesítést nyernek. Anyagi és erkölcsi támogatásokban egyaránt nem lehet panaszosa a mennyben alapítójaként tisztelheti: K o m l ó s s y Arthur városi főjegyzőt, f d r T ü d ő s János ügyvédet, valamint H a c s ő B a i n t urat, pártolóként R o n c s i k Lajos és B é s z l e r Karoly városi tanácsosokat, kiknek aldozatkétségéért és szép példaadásáért ezennel köszönetet mond.

Rendes tagjai is szép számmal vannak u m : törvszéki tkvezető Bródy Henrik iroda igazgató Budaházy Endre anyakönyvvezető, Nagy Gyula h, anyakönyvvezető. Katz Herman kereskedő. Szabó Bertalan eskü felügyelő Poleczer Adolf ág hitv. tanító, Heller Sándor ág hitv. tanító Schwartz Vilmos kereskedő, továbbá; Barcsay István, Kvmaromy Antal, Kovács Gyula, Vattay Géza, Soltész István Sinay Samuel és többek.

Elnöknek Komlóssy Arthur városi főjegyző egyik alapítóját kérte fel a dalkör, ki azt el is fogadja azon esetben, ha úgy az alapító, valamint a rendes tagok bizalma c-ak

ó fele irányul. Eppen ezért, ha alapszabályai szentesítve lesznek, általános alakuló közgyűlést fog tartani, hol úgy az alapító, pártoló, mint rendes, valamint működő tagjai jelenlétében az elnök és a tisztikar megválasztása első feladata leend.

Ezek után kérve a t. közönség pártfogását közöljük a dalkör Aláírási ivk-ének feltételeit, melyek annyira szerények, hogy azoknak a cél érdekét tekintve bárki is eleget tehet.

1. Alapító: ki 10 frtot ir alá, s azt le is fizeti.

2. Rendes tag: ki 1 frtot fizet évenként, megjegyezve azt, hogy három személyre szőó tagsági jegy 2 frt.

3. Működő tag: ki magát legalább egy évre működésre kötelezi.

5. Pártoló tag: ki minden további jogok és kötezettségek gyakorlása nélkül bármily adománnyal járul.

A közönség köréből*)

A legnagyobb botrány Debreczenben.

A k á l v i n i s t a R ó m á b a n ! Mondhatom, hogy ilyen botrány még Debreczenben nem történt, mint 1897 október 30-án d. u. a községi jiskolaszék ülésén.

A gyűlés tárgya volt egy menházvezető nőnek választása a homokkeribe. Előrebocsátom, hogy a város kertsegeben csakis munkások a kik mind reformátusok laknak róm. kath. köztök nincs, de ha volna is.

Debreczenben a róm. katolikusok a lakosságnak csakis egy hatod részét képezhetik legfeljebb, de tudomásom szerint még kevesebbet.

Mégis mi történt?

A mikor a pályázókat a kulturtanácsnok ismertette, elfelejtette, vagy nem akarta azoknak vallási minőségét bolygatni, csak hogy a bizottsági tagoknak fogalmuk sem volt arról, hogy a véletlenül kilutrizott pályázó róm. kath. legyen, s így a sors, vagy pedig másképen a pálmát róm. kath. vallásu nyerte el.

Törvény ellenes volt már a döntésnek a sorsra bizasa is, mert a törvény világosan rendelkezik, hogy egyenlő körülmények között az elsőség annak adandó, a ki nyugalmazott tanítónak leánya, vagy pedig tanítónak árva, és számára többség dönt.

A gyakorlatlan azonban más történt, mert nem vétetett figyelembe a törvény, hanem a sorsra bízott a döntés.

Ezen eljárás ellen tiltakozom! It a törvény szakaszai irányadók.

Az előadó véletlenül, vagy szándékosan elhallgatta a pályázó vallási minőségét, csakis így történhetett meg, hogy reform. nők és férfiak is szavazatukat adtak azon női személyre a kit a volt tanfelügyelő távozása folytán atenged-tt a barátainak, hogy azonban ilyen dolgokkal nem foglalkozom csak azt emítem fel, hogy, hogy lehet a homokkerben a hol jól lehet egyetlen róm. kath. gyermek sincs, róm. kath. vallásu menház vezetőnt alkalmazni, a községi iskolában, ha-c-ak azért nem hogy ott a törvény védelme alatt a ref. vallás tamadtassék.

Ha az illetőknek ez volt a célja, akkor nagyon csalódtak, mert ha a törvényellen választás meg nem semmisítették, akkor sem fognak ezért éri, mert gondoskodni fogunk róla, hogy egyetlen tanítványa sem lesz a k i e r ő s z a k o l t k i s a s s z o n y n á k. Miből aztán következni fog, hogy reá szükség n i n c s, és vissza-zorul barátnai köré.

Mi nem értünk az alattomosághoz, mi felemelt sisakkal szoktunk harcolni, nem mi idéztük fel a vallási harcokat és így a felelősséget a felhédzőkre haritjuk, de előle nem hátralunk, majd meglátjuk, hogy ki lesz a győztes!?

Most már csordultig telt a pohár, majd az ürmöt mi fogjuk beledenni Held lássák

*) E rovatban közérdekű felszólalásokat díjtalanul közölünk, de a felelősség a beküldőt terheli. Szerk.

az illetők, hogy a türelmetlenség mit eredményez.

A homokkeriben épen annyi a róm. kath. menházvezetőnek e r ó s z a k f o l y t a n beszerezése, mintha a zárda mi ref. vallás tanítókat állítanánk be.

Az előre bocsátottak alapján követeljük, hogy hozzák helyre hibájukat mind azok a kik tudva, vagy tudatlanul e dologban vettek meg kell tudni az illetőknek, hogy mi debreczeni kalvinisták vagyunk és jogainkból nem engedünk egy hajszálnyit sem.

Ezutan minden téren az lesz az irányadó nálunk hogy mely vallásfekezett részére szükséges valami! Tudni fogjuk azután azt, hogy kimelet nélkül járunk e ref. egyházat nem segíti ki senki más, mint mi magunk! A méltanyosság azt hozza magával, hogy a kath. egyház is maga intézze a maga ügyeit.

A mi tisztességes felfogásunk azt eredményezte eddig, hogy Debreczenben a ref. hívők nemcsak nem szaporodtak, de még fogytak is. Ideje, hogy felebredjünk és gátot vessünk az ellenünk irányuló alattomos aknamunkáknak!

Felhívok minden igaz ref. hívőt, hogy munkánkban segítségünkre legyen és ne engedje magát a fekete lelkek csabításának, a homokkereti lakosokat pedig külön felhívom hogy gyermekeket a menháza ne engedje mindaddig, míg a róm. kath. vallás vezető vissza nem küldi jó barátai közé de különösen ne engedjék a keresztet házukba behurcolni Isten örökös felettünk és nem engedi, hogy a hamisság győzedelmeskedjék, hadd lássák ők, hogy a kor nem hátra, de előre mezt.

Debreczen, 1897. okt. 31.

Toth Béla,

építész.

Meg fog bocsátani a t. cikkirő ur, hogy partunk oly kiváló tagjának tiszteletét, mint ő, ebben a rovatban adjuk; azonban az alábbiak, — hiszük — bő felvilágosítást adnak erre.

Nevezetesen: 1. A cikk olyan alakban került hozzánk: hogy azt még akkor sem adtuk volna ki, ha a tiszta igazságot tartalmazza, olyannyira egyének ellen kielezett volt az. A t. cikkirő ur aztán újból átnevezte s a fenti alakban adta át nekünk, ez okozza rapszodikus voltát; azonban sem tartalmát, sem hangját nem tehetjük meg most sem a magunkéva, sőt mi több, a cizelzatot sem, mert:

2. felekezeti elő dolgoknak bolygatása sohasem valik hasznára senkinek, — sőt mint a fenti cikk élénken igazolja, minél hamarabb letéríti a vele foglalkozókat a tárgyilagosságtól s egy k ö z s é g i választással valakire egyszerűen a vallásért anathemat kiáltani nemcsak méltánytalan, hanem egyenesen törvénysértő cselekmény is, mert a törvény e tekintetben határozottan intézkedik és vallásközlés nélkül való választást ír elő, a megválasztandóknak hitfelekezetei tehát legfeljebb másodsorban s két egyenlő minősítésű egyenlő közértelemű kvalifikáció.

3. ha t. cikkirő urnak, a tények felsorolása sőt esetleg még vallásos felhaborodása tekintetében igaz volna is, azokból amiket felsorol, nem lehet olyan következtetésre jutni, mint ő teszi, mely különösen utolsó részében egyenesen törvénybe ütköző igazságtalanság.

4. a cikk elején a „másképpen“ szóban rejlő gyanúsítás tekintetében meg a fokozatos felelősséget is köteleességünknek tarjuk elhárítani magunkról, mert lehetünk tárgyi és elvi tekintetben elletelek, de mi a polgármester ur egyeni becsületességéről, mely ellen ez a szó i r a n y u l teljesen meg vagyunk győződve.

5. Végül a t. cikkirő urnak tárgyi tekintetében, a történet felsorolásában simos igaz.

Ugyanis a dolog így történt: Emlékeztetik mindenki, mennyi mindenféle akadályok között jutottunk el oda, hogy a homokkereti menedékház megnyithatásához immár csak a dajka, azaz a menedékház vezetőjének meg-

választása volt szükséges. A választás módjára nézve a pályázat hirdetését csak abban az esetben írja elő a miniszteri utasítás, ha e nélkül képesített egyenlő állna rendelkezésre, a tanítók örvényei és árvái csak egyenlő minősítés esetén és csak a n y á r i menedékház vezetői választásánál részesülnek az utasítás értelmében előnyben.

Már most, mivel annak idején R o n c s i k Lajos kultúrtaácsnokhoz már kilencz képesített pályázó kérvénye a verseny kihirdetése nélkül beérkezett, az ő javaslatára nem hirdettek ugyan nyilvános pályázatot, hanem kitűzték a törvény rendelkezéseinek betartásával a választás napját, megengedvén, hogy a nevezett tanácsnok még ezután is elfogadjon kérvényeket s azokat a választáskor előterjeszhesse.

Ezt a lapok annak idején közölték, több pályázó azonban nem jelentkezett. A választás napját kitűzték okt. 26-ára, mely alkalomból a törvény értelmében a ferfitagok 2/3-ának jelenléte volt szükséges s mivel ez nem történt meg, a választást elhalasztották a törvény értelmében 5 napon belül, mult hó 30-án tartott ülésre melyen a jelen voltak határozhaták s a melyen megjelent huszonegy tag.

Már most lehetne kifogásolni magának az iskolaszékek az összeállítását, amelyben nem foglal helyet minden lelkész, csak a felekezeti iskolaszékek elnökei de ezt a megalkuláskor kellett volna megtenni, ez a kifogás tehát hiabavaló, nézzük ezért a választást.

R o n c s i k tanácsnok ism rletvén az ügyet, bemutatva az összes pályázók képesítéseit és okmányait; abban követelt el mulasztást s ha meglette a z e r t támadható, hogy a pályázók vallását is meg nem mondta, de erről mi nem tudunk:

Erre elhatározta az iskolaszék, hogy valamennyi pályázót szavazásra bocsátja és abszolút többséget kíván a megválasztáshoz. Felmerül a kérdés, nyilvános legyen-e a szavazás vagy titkos s az utóbbi mellett döntöttek, felmerült továbbá az is, szavazzon-e az elnök s abban állapodtak meg — szerintünk helytelenül, — hogy titkos lévén a szavazás — igen.

Megtörtént a szavazás azzal az eredményel hogy S z u n y o g h Amália debreczeni születésű róm. kath. vallású Debreczenben a dajkakepző tanfolyamon kitűnően végzett okleveles d a j k a és F a z e k s Róza nyugdíjas tanító lánya ev ref. vallású a hódmezővásárhelyi ovónőképző intézet dajkakepző tanfolyamán j e l e s e n végzett d a j k a 7-7 szavazatot nyertek, míg a többi 7 megoszlott. Új szavazás volt tehát szükség, azonban egy tag — az izr. főrabbi ekkor eltávozott s 20-an maradtak; Felmerült a kérdés mi történetük ha mindkettő egyenlő 10 szavazatot kapna.

D r W o l f a k a Nándor v. püspök plebános új szavazást ajánlott, de mivel ez nem biztatott eredményel — (senki sem fog azert előbbi jelöltjéről lemondani, hogy a másik nyerjen többséget) ez esetre — még a szavazás megkezdése előtt a sorshúzás mellett döntöttek.

Az eredmény az lett, hogy mindkettő 10 szavazatot nyertek, mivel az ev. ref. pályázónak születésével nyert előnyt a róm. kath. pályázó kitűnő képesítése és helybeli származása kiegyenlíthette, sorsot húztak, Szunyogh Amália került ki győztesen.

Itt igenis lehet vitatni az iskolaszék törvényességét, lehet az előadó tanácsnok eljárásának az elnököl polgármester szavazásának helyességét kifogásolni, sőt lehet még az ev. ref. vallású elbukt jelölt törvényes elsőbbségéről is szót váltani, de azt, amit a t. cikkirő ur tesz, gyanúsítani, a megválasztott vallást kifogásolni, ellene igazni, legfőképpen öt egyeni becsületében sérteni semmi esetre. Ez az oka, hogy ebben a rovatban adtuk ki a cikket, hogy kiadtuk, azt egyenesen írója egyéniségének köszönheti.

Szerk.

KÖZGAZDASÁG

Rendelet

a mesterséges borok készítésének és azok forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1893; XXIII. t.-cz' végrehajtása iránt.

Az 1893; XXIII. t.-cz. végrehajtása tárgyában hi atalbeli elődöm által — a földművelésügyi, pénzügyi és belügyminiszter urakkal egyetértőleg — 1893 évi november hó 28-án 83.432/Vl. sz. a. kiadottrendeletel*) hatályon kívül helyezése mellett, az idézett törvény szigorú végrehajtása czéjából — az időközben szerzett tapasztalatok figyelembe vételével — a nevezett miniszter urakkal egyetértőleg a következő új rendeletet bocsátottam ki:

1. RESZ.

1. §

Az 1893; XXIII. t.-cz. 1 §-ának rendelkezése feltétlenül tiltja a mesterséges bor készítését vagy gyártását, ugyintén ily borok bármily módon forgalomba hozását.

Ugyancsak az 1. §. második bekezdésében foglalt rendelkezéssel fogva tiltva van azokat az anyagokat, a melyek mesterséges bor készítésére vagy gyártására szolgálhatnak, erre a czelra s ezen a czimen hirdetni vagy bármily módon forgalomba hozni.

Miután azonban a természetes mustnak javítása, illetve az okszerű pinczekezelés szempontjából bizonyos anyagoknak használata a törvény 2. §-a negyedik bekezdése értelmében meg van engedve, ennélfogva különbséget kell tenni:

a) oly anyagok közt, melyek mesterséges bor készítésére vagy gyártására szolgálhatnak ugyan, de a melyeknek az okszerű pinczekezelés czéljaira való használata meg van engedve (lásd alább a 2 §. A) 1—5 és B) 1—9 pontjait), és

b) oly anyagok közt, melyeknek alkalmazása a must és a bor kezelésénél feltétlenül tiltva van.

Az a) pont alatti anyagok kifejezetten hirdethetők és forgalomba hozhatók a borkezeléshez való használatra vagy alkalmazásra, a b) pont alatti anyagoknak ellenben ily czimen való hirdetése vagy forgalomba hozatala tiltva van.

2. §.

A törvény 2-ik §-ának meghatározása szerint mesterséges a bor; ha az:

a) nem kizárólag szőlőből, illetőleg szőlőmustból készült;

b) ha a borhoz tisztított szeszen vagy borpariátion (tisztá konyakon) kívül víz, vagy bármely más anyag keverítettnek.

A törvény azonban megengedi, hogy a természetes must az okszerű pinczekezelés elveinek megfelelőleg javították, illetőleg, hogy a bor természetes mustból, javítás utján vagy javítás mellett állították elő.

Az okszerű kezelési és javítási eljárás meghatározását a törvény a kereskedelemügyi s a földművelésügyi miniszterekre bízva, a jelen rendelet utasításokat tartalmaz a követendő eljárás módzataira nézve és megjelöli azon anyagokat, a melyek használata az említett czelra megengedhető.

A törvény említett rendelkezésében két mozzanatot kell megkülönböztetnünk, u. m.

A) a természetes must javítását és

B) az okszerű pinczekezelési eljárást.

Ezekre nézve a következők rendeltetnek: A) a must okszerű kezelése alatt értendő minden oly eljárás, mely a must minőségét javítja, a nélkül, hogy mennyiségét lényegesen szaporítsa, vagy olyan anyagokat vinne be, melyek az erjedés után is benne maradva, a természetes borban elő nem forduló alkotórészeket tartalmazó ralt eredményezőnek. Megengedtetik tehát:

1. a must cukrozása tiszta cukor neműekkel, mint rafinált répa vagy gyarmat-cukorral (nádcukorral), candiscukorral, továbbá töppedt szőlővel, külföldi mazsola

*) Lásd: Magyar Rend Tára. 1893. évi. 2517. l.

ÁG

ének és azok
szállításáról szó-
laltatása iránt.

reghajtása tár-
— a földmi-
mister urakkal
ber h 28-án
(tet*) hatályon
t törvény szí-
az időközben
vételeivel —
nyetértőleg a
am ki:

ának rendel-
éges bor ké-
n ily borok
sát.

k bekezdésé-
tilva van
mesterseges
szólhatónak,
szólhatni vagy

etes mustnak
kezelés szem-
számlata a
értelmeben
önbséget kell

mesterseges
szólhatónak
ü pinczeke-
neg van en-
és B) 1—9

nek alkalm-
feltétlenül

kifejezeten
k a borke-
számlára,
ben ily ci-
hozatala

határozása

etől szol-
szén vagy
viz, vagy

hogy a
kezelés el-
dolg, hogy
utján vagy

si eljárás
medlemügyi
van, a je-
követen
megjelöli
ta az em-

ben két
u. m.
t és

járás.
feltetnek:
att érten-
minőségét
enygesen
inne be,
aradva, a
alkatré-
nek. Meg-

zokorne-
gyaromat-
rral, to-
mazsola

2517 1.

szőlővel. E szabály alól a tokaji borvidéken termelt borok kivételt képeznek, mert ezek mustjának cukrozása feltétlenül tilos;

2. a must szeszése, de csak finomított, legalább 95%-os tiszta szeszszel végy tiszta borpárlattal (tisza konyakkal);

3. a must süritése befőzés által;

4. a must lenyalkázása mérsékelt mennyiségű (az elmélet s a gyakorlat által az újabb tapasztalatok nyomán elfogadhatónak jelzett csekély mértékű), de csak mirenymentes kénnel;

Folyt. köv.

Sertésvásár.

okt. 30

Kőbányai sertés piac. Szerbiai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 26—55 krajczárig, közép (páronként 250—60 kilogramm súlyban) 53—54 krajczár Könnyű (páronként 220 kilogrammig terjedő súlyban) 52—53 krajc ár.

Budapesti gabonatözsde.

okt. 30

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Baza	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg
Bánsági ó	76	—00—00	80	00.00—00.00
"	77	—00—00	81	00.00—00.00
"	78	—00—00	82	—
Tiszavidéki ó	79	—00—00	80	13.00—13.15
"	76	12.55—12.69	80	—
"	77	12.65—12.75	81	00.00—00.00
"	78	12.85—12.95	82	00.00—00.00
Felsővidéki ó	79	13.00—13.00	—	13.00—13.10
"	79	12.50—12.55	80	—
"	79	12.65—12.55	81	—
"	78	12.80—12.75	82	00.00—00.00
"	79	12.95—12.90	—	—
Bácskai ó	76	11.60—13.00	80	13.10—13.15
"	77	12.75—12.65	81	00.00—
"	78	12.90—12.85	82	00.00—00.00
Észak magy	79	—	80	—
"	78	—	81	—
"	79	—	81	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilogram
Rozs elsőrendű uj	70—72	8.35 8.40
" másodrendű "	—	8.30 8.35
Árpa takarmánynak "	60—62	6.15 6.40
" égetni való "	62—64	6.60 7.30
" serfőzdei "	64—66	8. — 10.00
Zab — — — uj	39—41	6.30 6.50
Tengeri bánsági — uj	—	4.95 5.50
" más nemű "	—	4.35 5.35
Repeze bánsági	—	12.20 13.00

CSARNOK.

A nőkről.

Irtá: **Karr Alfonz.**Francziából fordította: **Iff. Thót László.** 8

Mister Carden tehát, néhány czimborájával megleste, midőn miss Arbuthn kijött a templomból, azután nagy késekkel elvágta a lovak szerszámit. A kocsiiban a miss volt két nővérrel és egy barátjával együtt. — Carden ur egy ostorral felfegyverkezve átkarolta miss Lujzát, de heves ellenállásra talált. Barmennyire megrémíti valamely szerelmi erőszakoskodás azon nőt, aki azon szerelemnek tárgya, megjegyzendő, hogy még sokkal jobban megrémíti azokat, akiket éppen nem illet. Így a minap Párisban egy fiatal ember erőszakkal megcsókolt egy mosónőt; a mosónő pedig arczul ütötte a fiatal embert. De barátnei nem bocsátották meg ily könnyen a kettős sértést, melyet az ifju elkövetett az által, hogy megölte barátjukat és nem adott egyuttal nekik is alkalmat annak megmutatására, hogy ők is milyen szigorú érnységgel vernék vissza az ilyen nemű támadásokat; ugy elverték tehát a fiatal embert szápuó fáikkal, hogy kék-zöld volt, midőn körmeik közül kiszabadították.

Miss Linden, Arbuthon kisasszony barátjánéja a rablónak oly hibátlan, oly szabályos öklötést adott gyöngéd kezével, hogy a vér kifreccsent mister Carden orrából.

Nagy kár, hogy a lányokat nem mindennyütt tanítják öklözni.

Erre formaszertint küzdelem támadt miss Linden és mister Carden között — mondja az attorney general — melyben Carden ur lett a győztes, midőn Linden kisasszonyt kirántotta a kocsiából és földhöz vágta. Ismét átkarolta karolai miss Lujzát, de midőn az idősb Arbuthn kisasszony lépett miss Linden helyébe, Mister Carden őt is kirántotta a kocsiából, de a derék miss nem eresztette el ellenfelet s mindketten a porban fetrengtek. Ezalatt két derék kézműves jött, kik habozás nélkül megtámadták a hat fegyveres embert. Az egyik kézműves jól elverte mister Cardent, ki miután valahogy föltápaszkodott, elszaladt, segélyért kiáltva. Lárámjára egy rendőrtiszt sietett oda, aki elfogta.

Carden urat azonnal kihallgatták s a derék gentlemant majdnem felakasztották az angol törvények következtében, a melyek az egyéni szabadság kérdéseiről nem értik a trefát. Azonban mégis kegyelemből és egyéb okoknál fogva, hat évi kényszermunkával megmenekült.

Most érek azon szavakhoz, a melyek olyan élénk rokonszenvet kellettek bennem az attorney general ur iránt.

Néhányan — mondá ő — elnézésről beszélnek Carden ur iránt s tulzott szerelemnek tulajdonítják a vadlott tettet; ez anyai, mint meggyalázni a szerelem nevét, a szerelem nemes szenvedély, mely sohase vetemedik ilyen tettekre.

Igen, attorney general ur! Önök igazságot van s ismételve kérem, engedje meg, hogy kezét szorítsak önnel.

Támadjátok meg a kicsapongást, — de ismerjétek el és tiszteljétek a szerelmet.

A kicsapongás ellentéte nem a szigor, nem az álszemérem, nem az önmegtartóztatás, hanem a szerelem.

A szerelem az, amit Isten a hetedik napon teremtett, hogy mozgást és életet adjon művének.

Engedjétek a szerelmet uralkodni a lelkében (ama nemes szenvedélyt értem, amit az attorney general ur említett) s kevesebb bűn lesz a világon, küönösen kevesebb aljas bűn, minők a lösvénység és nagyravágyásból származnak.

Miert van amaz álszen'eskedés, melynel fogva mihelyt négy-nél többen vannak egy társaságban, már megvetőleg beszélnek a szerelemről.

En sem pártolom amaz állati szenvedélyeket, a melyek a szerelem nevét bitrolják.

En azon érzelmeket nevezem szerelemnek, amely bennünket önmagunk iránt oly szigorú bírákká tesz, melynek következtében azt képzeljük, hogy nem lehetünk soha elég nagyok, elég önfeláldozók, elég bátrak, önzetlenek és nemesek, hogy megérdemeljük, mikép két szem egy pillanatra megakadjon rajtunk.

A szerelem a lélek kifejlődő illata.

A szerelem adja a vágyat és erőt, széppé és nagygyá teszi a helyet, melyet a nő mellettünk elfoglal.

Egyedül a szerelem tölti be az életet ingyen boldogsággal.

IX.

A színházban. Valami a festészetéről. A gyász.

Egy olasz pap, aki a zenébe halálosan szerelmes volt, mindenáron hallani akarta Albonit, a nagy művésznőt. Befészkelte magát páholyába, de csakhamar annyira elragadta őt lelkese-dése, hogy fölkiáltott: »Asszony, a te bűneid meg lesznek bocsátva!»

Korunkban más okból járnak az emberek színházba, mint hajdan. Többször kihallgattam a színházban szomszédaim társalgását. Midőn Phaedrat játszották, önök talán azt gondolják, hogy minden nő szeretné tudni, vajon mi lett Hyppolithból? vagy életben marad-e Phaedra?

Csalatkoznak. Azt szeretnék tudni, ki adta ama gyönyörű karpereczet Rachel kisasszonynak és Judit kisasszony új kocsijáról beszégetnek, és ha valamely párisi nő sir a tragédia alatt, csak azért sir, mert neki nincs oly szép karperecze s mivel haláláig irigylit Judit kisasszony szép kocsiját.

Nem régen egy vidéki férfi hivatalt keresett egyik miniszteriumnál. A férfi félénk és ügyetlen, neje bájos és ügyes volt.

— Bizd rám ügyedet — mondá ferjének — mert ahol te megjelenesz, ott vége mindennek.

— Kedvesem, a nagy urakat igen udvariasaknak mondják s te oly csinos vagy.

— Törődik is valaki az én szépségemmel!

— Azonban mégis számítotál azon hatásra, melylyel ez tervünk sikerére fog bírni?

— Mentsen Isten! En csupán jogainkra és tehetségeidre számítottam.

Folyt. köv.

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 34.

Bérlet 28.

Csütörtökön, 1897. nov. 4-én:

Don Caesar de Bazan.

Vigjáték 5 felv. Irták Dumansir és D'Emery, fordította Diósy.

Személyek:

II. Károly, Spanyolhon királya	Tanay F.
Don Caesar de Bazan	Komjáthy
Don José de Santarem	Szathmáry
Monfiar, marquis	Sziklay M.
Gazella marquisné	Kiss Irén
Maritana, utczai énekesnő	Fai Flóra
Lazerille	Halmi M.
Kapitány	Bartha
Csónakos	Szentes
Biró	Püspöky
Rendőrtiszt	Serfözy Gy.
Bőrőnőr	Nagy J.
Apród	Cserényi
Egy öreg	Herczeg S.
Egy katona	Páffy
Egy asszony	Bekesiné
1.	Racz Dezső
2.	Makray D.
3.	Lendvay
4.	Eröss J.
Egy vendég	Makrayné

Örök Urak. Nép. Katonák. Czigányok.

Színhely: Madrid és környéke.

Rendes helyárak.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Pénteken 4-én, bérletszünetben új betanulással:

A trapezanti hercegnő.

Vig operette 3 felv. Szövegét irták Nutter és Treffen, zenéjét szerezte Offenbach.

